

Toolbox AGWP

Kernpunten Toolbox AGWP

De Toolbox AGWP helpt gemeenteambtenaren en anderen bij het volwaardig meewegen van Actief Grondwaterpeilbeheer als optie om grondwaterproblemen aan te pakken. De Toolbox AGWP gaat in op: noodzakelijke lokale kennis, juridische aspecten, communicatie en participatie, technische aspecten en relevante discussiepunten. In dit document vind je de kernpunten van deze Tools.

Kenniscentrum
**Bodemdaling
en Funderingen**

TOOL Checklist Lokale Kennis

De checklist lokale kennis bevat een zo volledig mogelijk overzicht van kennis die je in huis moet hebben om een zorgvuldige afweging te maken over het aanleggen van een AGWP-systeem.

De checklist bestaat uit drie onderdelen:

- **Basiskennis:** kennis over de problemen die zich voordoen en het gebied dat je in beschouwing moet nemen bij de afweging.
- **Technische kennis:** over grondwaterstanden, waterkwaliteit, bodemsamenstelling, eigendomsverhoudingen en meer. De Checklist noemt in totaal 19 aspecten.
- **Lokaal beleid:** kennis over beleidskaders die het vertrekpunt vormen bij de afweging. Denk bijvoorbeeld aan het gemeentelijke rioleringsplan, bestemmingsplannen en beheersplannen.

TOOL Juridische aspecten

Het overzicht Juridische aspecten gaat in op drie onderdelen.

Juridische verplichtingen en aandachtspunten bij de aanleg en het toepassen van een AGWP-systeem

Onder andere:

- Juridisch past actief grondwaterpeilbeheer bij de gemeentelijke grondwatertaak. Bekostiging kan dan ook plaatsvinden uit de opbrengst van de rioolheffing.
- Bij het toepassen van AGWP is, vanwege de relatie tussen oppervlaktewateren grondwater, afstemming nodig met de beheerder van het oppervlaktewater. In sommige gevallen is er ook een meldings- of vergunningplicht voor het lozen op - of onttrekken aan het oppervlaktewater.

Juridische aspecten van schade bij wateroverlast en wateronderlast

Onder andere:

- Particulieren kennen een eigen zorgplicht voor perceel en woning. Schade is voor eigen risico, tenzij bewezen wordt dat de schade door een ander is veroorzaakt. Dat kan een particulier zijn maar ook een overheidsorgaan.
- Bewijslast is complex, met name omdat er vaak een natuurlijke oorzaak aanwezig is (natte of droge periode). Voor schade door natuurlijke oorzaken kan een ander niet aansprakelijk worden gehouden (eigen risico).

De gemeentelijke grondwatertaak

Onder andere:

- De gemeente moet in het openbare gebied maatregelen treffen om structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de fysieke leefomgeving toegedeelde functies zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken; maar alleen als het treffen van die maatregelen doelmatig is.

Nb

De inhoud van de Tool Juridische Aspecten is één op één overgenomen uit het overzichtsdokument [Rechten en plichten bij bodemdaling](#).

TOOL Model FAQ

De Model FAQ in deze Toolbox kun je gebruiken als basis voor een FAQ, specifiek voor de lokale situatie. De complete FAQ bestaat uit 14 vragen en antwoorden. Hieronder vind je alvast drie belangrijke.

1 – Wat is Actief Grondwaterpeilbeheer?

Actief Grondwaterpeilbeheer is een technisch systeem dat help om schommelingen in de grondwaterstand te beperken. Het kan helpen om problemen door een te hoge of juist te lage grondwaterstand te verminderen of te voorkomen.

6 – Waarom zou je een Actief Grondwaterpeilbeheer-systeem aanleggen?

Een Actief Grondwaterpeilbeheer-systeem kan helpen als er problemen zijn die veroorzaakt worden door een te hoge- en/of te lage grondwaterstand. Bij deze problemen kun je denken aan:

- wateroverlast: bijvoorbeeld een te natte tuin of kruipruimte;
- schade aan de beplanting: dat kan komen door te weinig, maar ook door te veel water;
- verzakking van wegen of niet onderheide gebouwen;
- schade aan houten paalfunderingen.

9 – Wie is verantwoordelijk voor het grondwater?

Als eigenaar ben je verantwoordelijk voor het grondwater op jouw terrein. De gemeente moet zich wel inzetten om, met maatregelen in de openbare ruimte, te zorgen voor een zo optimaal mogelijke grondwaterstand. Dat heet de 'grondwaterzorgplicht'. Wat een 'zo optimaal mogelijke grondwaterstand' is, is niet altijd makkelijk te bepalen, bijvoorbeeld omdat niet iedereen in het gebied dezelfde belangen heeft.

TOOL Tips & Tricks

Communicatie en Participatie

Deze tool bevat in totaal 16 Tips & Tricks. 6 specifiek over AGWP en 10 over communicatie en participatie in het algemeen. Hieronder vind je alvast drie belangrijke.

Verantwoordelijk

Eigenaren zijn verantwoordelijk voor het grondwater op het eigen terrein. De gemeente heeft 'slechts' een inspanningsverplichting om doelmatige maatregelen te nemen gericht op een, gezien de belangen die spelen, gunstig grondwaterpeil (grondwaterzorgplicht). Bij eigenaren is hier vaak weinig over bekend. Als de overheid met de aanleg van een AGWP-systeem tracht de grondwaterstand actief te beïnvloeden wordt dit vaak geïnterpreteerd als een bewijs dat de overheid verantwoordelijk is voor al het grondwater. Het is daarom belangrijk vroegtijdig en helder te communiceren over AGWP en de juridische aspecten daarvan.

Onbegrip

Goede communicatie over wie waarvoor verantwoordelijk is bij AGWP betekent niet dat iedereen ook begrip zal opbrengen voor hoe e.e.a. geregeld is. Belangrijkste punt daarbij is dat eigenaren (financieel) verantwoordelijk zijn voor alles wat te maken heeft met grondwater op het eigen terrein, terwijl ze daar, in hun beleving en/of in werkelijkheid, weinig invloed op hebben. Dat is een begrijpelijk punt. Het helpt om daar begrip voor te tonen.

Begin op tijd

Communicatie en participatie begint ruim voordat de oplossing is gekozen. Het gesprek moet daarbij in eerste instantie gaan over de problemen die mensen ondervinden (zie ook tip 12) en in tweede instantie pas over mogelijke oplossingen. Vermijd dat je vooringenomen bent t.a.v. de problemen die spelen en/of de meest gewenste oplossing.

TOOL Discussiepunten

Bij een volwaardige afweging van AGWP hoort ook een goede interne en externe discussie. In het overzicht van discussiepunten vind je gedachten en standpunten die daarbij voorbij kunnen komen. Hieronder vind je alvast drie belangrijke

Stelling: De grondwaterstand is niet te beïnvloeden

Of het lukt om de problemen met de grondwaterstand op te lossen ligt vooral aan de situatie ter plaatse en hoe het systeem wordt aangelegd. Belangrijk om te weten: de resultaten met AGWP tot nu toe zijn vaak positief. In de studie [Grootschalig actief grondwaterpeilbeheer in bebouwd gebied](#) worden 8 voorbeelden behandeld.

Stelling: AGWP schept onduidelijkheid over wie verantwoordelijk is voor het grondwater

Eigenaren blijven altijd verantwoordelijk voor het grondwater op het eigen terrein. De gemeente heeft 'slechts' een inspanningsverplichting om doelmatige maatregelen te nemen gericht op een, gezien de belangen die spelen, gunstig grondwaterpeil (grondwaterzorgplicht). Bij eigenaren is hier vaak weinig over bekend. Als de overheid met de aanleg van een AGWP systeem tracht de grondwaterstand actief te beïnvloeden wordt dit vaak geïnterpreteerd als een bewijs dat de overheid verantwoordelijk is voor al het grondwater. Het is daarom belangrijk vroegtijdig en helder te communiceren over AGWP en de juridische aspecten daarvan.

Juridisch: als de gemeente een zorgvuldige belangenafweging maakt en goed communiceert is de kans dat zij aansprakelijk is voor schade niet groot. En ook: het t.a.v. aansprakelijkheid is beter om als overheid iets gemotiveerd te proberen dan ongemotiveerd niks te doen.

Stelling: AGWP is een ruimtevrager

Bij voorkeur wordt een AGWP als apart systeem aangelegd, naast een hemelwatersysteem. Daarvoor is ruimte nodig, vooral voor extra putten. Als deze ruimte niet beschikbaar is kan worden overwogen om de infiltratie, drainage en transportfunctie te combineren.